

TEKOVSKÉ

noviny

Mesačník mesta Zlaté Moravce

ročník XXX • číslo 03 • Marec 2020 • cena: zdarma • web: zlatemoravce.eu

V tomto čísle:

T Výmena kotlov

Nový centrálny zdroj tepla bol v Základnej škole Mojmirova inštalovaný v druhej polovici februára, počas obdobia jarných prázdnin. Staré kotly boli nahradené modernými a výkonnejšími modelmi.

Čítajte na strane 2

T Nové okná

MSKŠ v Zlatých Moravciach ukončilo výmenu okien na horom poschodí svojej budovy – Kaštiela Migazziovcov. Všetky vymenené okná sú repliky pôvodných historických okien.

Čítajte na strane 3

T Spomienka na Jána a Martinu

Ubehli dva roky, čo Slovenskom otriasla vražda novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Marty Kušnírovej. Ľudia po celej krajine vyšli do ulíc a uctili si ich pamiatku. Pietna akcia sa uskutočnila aj v Zlatých Moravciach.

Čítajte na strane 7

T 11 rokov OZ Chyzerovce

Presne pred 11 rokmi sa začal písať príbeh OZ Chyzerovce, ktoré sa stará o spoločenský a kultúrny život v Chyzerovciach. Ako vyzeral vznik združenia a aké aktivity vykonáva?

Čítajte na strane 9

Podmienky pre cyklistov sa v Moravciach čoskoro zlepšia

Nová cyklotrasa a chránený prístrešok pre bicykle. Samospráva na tieto plány získala nenávratné finančné príspevky v hodnote takmer 200-tisíc eur.

Mesto Zlaté Moravce bolo úspešné so svojimi dvoma žiadosťami o nenávratné finančné príspevky určené na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky z Ministerstva dopravy a výstavby SR.

Prvá dotácia v hodnote rovných 150-tisíc eur bola poskytnutá na vypracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu novej cyklistickej komunikácie. Tá bude tvoriť spojenie medzi zlatomoravceckou autobusovou a železničnou stanicou.

Jej trasa povedie prevažne po súčasných chodníkoch pre chodcov v koridore Hviezdoslavovej ulice, križujúcej ulice: Žitavské nábrežie, Továrenskú, Nitriansku, Priemyselnú a končiť bude na Staničnej ulici.

Bezpečné parkovanie pre cyklistov

Druhá dotácia bola samospráve udelená na projekt výstavby prístrešku pre bicykle. Ide o nenávratný finančný príspevok vo výške 33 505 eur.

Prístrešok s kapacitou tridsať bicyklov sa bude

nachádzať v blízkosti autobusovej stanice. Má byť úplne opláštený, zastrašený a uzamykateľný. Vstup bude možný len na základe autorizácie.

Oba projekty budú spolufinancované zo strany mesta, čo bolo podmienkou pre získanie dotačných peňazí. Samospráva dúfa, že nový cyklistický chodník i „parkovisko“ pre dvojkolesové tátoše dopomôžu k rozvoju nemotorovej dopravy v našich uliciach, čím by sa prispelo aj k šetreniu životného prostredia. Realizácia projektov je v súčasnosti na svojom začiatku. Žiadne presnejšie dátumy magistrát zatiaľ neuvádza.

Peter Klimant

Cez jarné prázdniny v škole vymenili kotly

Nový centrálny zdroj tepla bol v Základnej škole Mojmirova inštalovaný v druhej polovici februára, počas obdobia jarných prázdnin. Staré kotly, z ktorých polovica bola nefunkčná, boli nahradené modernými a výkonnejšími modelmi.

Počas inštalácie nových kotlov.

Plynová kotolňa Základnej školy Mojmirova mala pred rekonštrukciou štyri kotly, ktoré sa mali starať

o vykurovanie celej školy. Dva z týchto kotlov však boli v dôsledku nedávnych porúch úplne nefunkčné

a odstavené. Mesto Zlaté Moravce, ktoré je zriaďovateľom školy, muselo havarijnú situáciu riešiť.

Podalo si žiadosť o dotáciu a tá mu bola schválená. Z ministerstva školstva SR, prostredníctvom Okresného úradu Nitra, odboru školstva boli na rekonštrukciu kotolne Mojmirky pridelené finančné prostriedky v sume 40-tisíc eur. Na oprave sa v rámci spolufinancovania podieľalo aj mesto, ktoré zo svojho rozpočtu vyčlenilo sumu 1 953 eur.

Za tieto peniaze boli demontované všetky štyri staré kotly, ale aj tie, ktoré ešte boli funkčné, nakoľko boli už staršie a aj u nich hrozili poruchy. Miesto nich boli

zakúpené a nainštalované tri moderné kotly – Viessmann Vitodens 200-W, ktoré vďaka svojmu vyššiemu výkonu sú schopné zabezpečiť rovnaké teplo ako pôvodné štyri kotly.

Vykonala sa montáž čerpadla, regulácie filtrov, komínového systému a ostatného príslušenstva a jeho uvedenie do prevádzky. V kotolni sa zároveň uskutočnili ďalšie práce potrebné pre chod nového zariadenia, ako napríklad oprava vodovodného a plynového potrubia či stavebné úpravy priestorov vrátane náterov a maľovania.

Peter Klimant

Mesto chce pokračovať vo výmene okien na Základnej škole Robotnícka

V druhej polovici minulého roka bolo na budove Základnej školy (ZS) Robotnícka vďaka dotácii z Environmentálneho fondu vymenených niekoľko desiatok starých okien za nové plastové. Mesto chce na škole pokračovať vo výmene okien aj v roku 2020. Uchádza sa o novú dotáciu, taktiež z envirofondu.

Konkrétne chce zlatomoriecká samospráva získať na realizáciu druhej etapy výmeny okien nenávratný finančný príspevok vo výške 199 907 eur. Environmentálny fond by dotáciu poskytol v rámci oblasti - Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov vrátane zaťažovania.

Celkové oprávnené výdavky projektu sú o niečo vyššie ako požadovaná

dotácia. Ide o sumu 210 429 eur. Rozdiel by v prípade úspešnosti žiadosti doplatilo mesto v rámci povinného spolufinancovania.

Výmenou otvorových konštrukcií by sa malo dosiahnuť hlavne zlepšenie tepelno-technických vlastností obvodového pláštú a výrazné zníženie energetickej náročnosti budovy. Okrem toho by došlo aj k zlepšeniu architektonickej a estetickéj stránky objektu.

Základná škola Robotnícka.

Environmentálny fond poskytol vlani na realizáciu 1. etapy výmeny okien dotáciu vo výške rovných 100-tisíc eur. Osadených bolo vtedy presne 35 nových okien. Na rekonštrukciu boli vybrané tie

otvorové konštrukcie, ktoré sa nachádzali v najhoršom technickom stave. Zvyšné sa vymenia v budúcnosti, ak mesto získa potrebné financie.

Peter Klimant

Obnova okien na hornom poschodí kaštiela

Mestské stredisko kultúry a športu (MSKŠ) v Zlatých Moravciach ukončilo výmenu okien na hornom poschodí svojej budovy – Kaštiela Migazziovcov. Všetky vymenené okná sú repliky pôvodných historických okien.

V rámci štvrtej etapy rekonštrukcie vonkajších otvorových konštrukcií na hornom poschodí budovy kaštiela bolo vymenených osem veľkých krídlových okien, jedno fixné chodbové okno a jedny balkónové dvere.

„Nové otvorové konštrukcie sú presné repliky pôvodných historických drevených okien, ktoré spĺňajú všetky požiadavky stanovené Pamiatkovým úradom Slovenskej republiky,“ uviedla Simona Holubová, riaditeľka MSKŠ.

Rekonštrukcia si podľa jej slov vyžiadala 33-tisíc eur. Väčšinu z tejto sumy – rovných 30-tisíc eur zaplatilo mesto zo svojho vlastného

rozpočtu. Zvyšných 3-tisíc eur poskytol ako nenávratný finančný príspevok Nitriansky samosprávny kraj.

S postupnou výmenou vonkajších otvorových konštrukcií na hornom poschodí kaštiela sa začalo ešte v roku 2016. Štvrtá etapa zavŕšila túto rekonštrukciu. Dokopy bolo vymenených 31 okien a dvojce balkónové dvere, v celkovej hodnote takmer 99-tisíc eur.

Touto obnovou však práce na kaštieli ani zďaleka nekončia. „Na prízemí budovy sú ešte stále všetky okná pôvodné. Väčšina je v nevyhovujúcom stave a ich výmena je nutná. Snažíme sa získať financie, ktoré by nám tieto práce umožnili. Aktuálne

Budova MSKŠ počas rekonštrukcie.

sa uchádzame o dotáciu z rozpočtovej kapitoly Ministerstva kultúry SR. Ak tu budeme úspešní, získame peniaze na opravu celého kaštiela, nielen okien z prízemia,“ vysvetľuje riaditeľka, podľa ktorej je v alarmujúcom stave napríklad aj fasáda budovy.

V najbližšej dobe je na pláne už schválený projekt

revitalizácie areálu kaštiela, známeho aj ako Park Janka Kráľa. Mesto na tento účel získalo nenávratný finančný príspevok v hodnote 40-tisíc eur z Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu v rámci podpory regionálneho rozvoja.

Peter Klimant

Nové úvery poslúžia na financovanie investičných akcií

Mestské zastupiteľstvo v Zlatých Moravciach sa na svojom desiatom zasadnutí rozhodlo prevziať preklenovací úver vo výške 5 415 427 eur a investičný úver vo výške 1 500 000 eur. Za tieto peniaze sa budú realizovať viaceré projekty.

Rokovanie 10. zasadnutia mestského zastupiteľstva.

Preklenovací úver poslúži na predfinancovanie nenávratných finančných prostriedkov z eurofondov na základe schválených investičných

aktivít mesta a už schválených projektov.

Konkrétne sa jedná o projekty: výstavba mestskej kompostárne, vybudovanie systému

predčasného varovania obyvateľstva, dobudovanie základnej technickej infraštruktúry v meste, zriadenie denného stacionára a obnova a rekonštrukcia Kaštiela Migazziovcov.

Investičný úver v objeme jeden a pol milióna eur chce mesto použiť pri financovaní svojich investičných akcií – rekonštrukcia cesty na Ulici Slovenskej armády a Družstevnej ulici, rozšírenie cintorína, rekonštrukcia chodníka na Dlhej ulici, stavebné práce na budove Základnej umeleckej školy na Ulici Janka Kráľa a rekonštrukcia budovy a elektroinštalácie mestského úradu.

Tento úver bude zároveň použitý na spolufinancovanie

projektov hradených z eurofondov. Ide o tie isté projekty, ktoré budú predfinancované preklenovacím úverom, ale aj o ďalšie, ako napríklad odvedenie dažďových vôd v meste, výmena otvorových konštrukcií na Základnej škole Robotnícka či výstavba multifunkčného ihriska a detského ihriska pri Základnej škole Pribinova.

Kontrolórka mesta Alžbeta Esterková vydala pred schválením oboch úverov svoje odborné stanoviská, podľa ktorých je naše mesto dostatočne finančne zdravé a spĺňa všetky podmienky na ich prevzatie.

Peter Klimant

Ako volili Zlatomoravčania?

V sobotu 29. februára 2020 sme si volili našich nových zástupcov do Národnej rady Slovenskej republiky. Komu prejavili dôveru obyvatelia Zlatých Moraviec? Prinášame vám výsledky z nášho mesta.

Na začiatku si zhrňme už dobre známe celoslovenské definitívne výsledky. Víťazom parlamentných volieb sa stalo hnutie OĽaNO, ktoré získalo

25,02 percenta hlasov. Na druhom mieste skončil Smer-SD (18,29 %) a nasleduje Sme rodina (8,24 %), ĽSNS (7,97 %), SaS (6,22 %) a strana Za ľudí

(5,77 %). Volebná účasť dosiahla 65,79 percenta.

V Zlatých Moravciach sa hlasovania zúčastnilo 6667

voličov, čo predstavuje účasť 66,71 %. Výsledky sa jemne líšia od tých celoslovenských.

Definitívne výsledky volieb v Zlatých Moravciach

1. SMER - sociálna demokracia - 25,07 %	13. MÁMETOHO DOŠŤ! - 0,31 %
2. OĽANO - 22,17 %	14. MOST - HÍD - 0,28 %
3. SME RODINA - 10,39 %	15. SOLIDARITA - Hnutie pracujúcej chudoby - 0,18 %
4. Kotlebovci - Ľudová strana Naše Slovensko - 8,35 %	16. Slovenská ľudová strana Andreja Hlinku - 0,16 %
5. Sloboda a Solidarita - 6,40 %	17. Demokratická strana - 0,09 %
6. Koalícia Progresívne Slovensko a SPOLU - občianska demokracia - 5,47 %	18. Maďarská komunitná spolupatričnosť - 0,09 %
7. Slovenská národná strana - 4,94 %	19. Slovenské Hnutie Obrody - 0,04 %
8. Kresťanskodemokratické hnutie - 4,14 %	20. HLAS ĽUDU - 0,04 %
9. ZA ĽUDÍ - 4,05 %	21. Práca slovenského národa - 0,04 %
10. VLASTĽ - 3,85 %	22. STAROSTOVIA A NEZÁVSLÍ KANDIDÁTI - 0,01 %
11. DOBRÁ VOĽBA - 3,38 %	
12. Socialisti.sk - 0,45 %	

redakcia

Na Mestskom úrade pribudlo oddelenie

Na zlatomoraveckej radnici došlo k prerozdeleniu práce. Vzniklo tu nové oddelenie pod názvom - Oddelenie strategických činností. Žiadni noví zamestnanci však prijatí neboli. Došlo len k personálnemu presunu z iných úsekov.

O vytvorení novej organizačnej zložky mestského úradu informovalo vedenie magistrátu na 10. zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Zlatých Moravciach.

Oddelenie strategických činností má na starosti riadenie verejného obstarávania zákaziek s nízkou hodnotou, tvorbu a koordináciu projektov z európskych štrukturálnych fondov a uchádzanie sa o projekty z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Všetky tieto činnosti pred tým vykonávali pracovníci

z iných úsekov. Ich zlúčením pod jeden samostatný odbor má dôjsť k väčšej efektívnosti, koordinácii a zjednodušeniu práce.

Noví zamestnanci neboli prijatí žiadni. Ide všetko o pôvodných pracovníkov úradu. Personálne náklady sa tak pre radnicu nijako nemenia. Vedúcou oddelenia sa stala Miroslava Kováčová, ktorá zároveň rieši verejné obstarávanie a regionálny rozvoj. Pôsobia tu ďalší traja pracovníci: referent pre projektovú činnosť, referent

projektov a aktivačnej činnosti a referent pre projekty rozvoja mesta a verejné obstarávanie.

Mestský úrad v Zlatých Moravciach je aktuálne

zložený z ôsmich odborov, ktoré dokopy zamestnávajú viac ako päťdesiat referentov.

Peter Klimant

MsÚ Zlaté Moravce

Chirurgické oddelenie zrealizovalo v minulom roku 870 operačných výkonov. Obrovský pokrok priniesla laparoskopia a videoskopia

Nemocnica Zlaté Moravce, člen skupiny AGEL, zabezpečuje aj chirurgickú starostlivosť pre širokú spádovú oblasť. V roku 2019 bolo hospitalizovaných 1 381 pacientov, z toho 600 žien a 781 mužov. Plánovaných hospitalizácií bolo 623, ich počet prevýšili akútne hospitalizácie, ktorých bolo 758.

Chirurgické oddelenie pracuje na jednej ošetrovacej jednotke s počtom lôžok 18. Pod neho spadajú aj odborné ambulancie, a to chirurgická, ambulancia úrazovej chirurgie, ortopedická ambulancia a novootvorená poradňa pre nehojace sa rany a stómie. Na chirurgickom oddelení sa o pacientov stará sedem lekárov s potrebnou kvalifikáciou a odbornosťou, z toho štyria lekári pracujú na znížených pracovných úväzkoch. Okrem toho na chirurgii pracuje osem zdravotných sestier, šesť inštrumentárok, päť sanitárov, dve praktické sestry a šesť pomocníkov. Operačné výkony chodia vykonávať aj kvalifikovaní externí lekári, ktorí sa zameriavajú na operačné výkony v odbore mamológia, cievna chirurgia a všeobecná chirurgia. V minulom roku zrealizovali spolu 870 operačných výkonov, čo predstavuje viac ako 72 operácií mesačne. Tento rok v januári to bolo už 56 operácií.

Na oddelenie chirurgie prichádzajú pacienti s rôznymi problémami. „Najčastejšie diagnózy, ktoré v rámci nášho oddelenia liečime, sú akútne zápaly a úrazové zmeny v oblasti brucha a končatín, cievne postihnutie dolných končatín, teda kĺčové žily a hernie,“ vysvetľuje primár Jozef Hanzel.

Podľa jeho slov zákroky, ktoré vykonávajú v najväčšej miere, sú laparoskopické operácie, ako napríklad hernioplastiky, operácie hemoroidov, laparoskopické operácie žlčníka a operácie slepého čreva. Výnimochne nie sú ani kozmetické riešenia znamienok a bradavíc, laparoskopické operácie jednoduchých prietrží, slabínových, pupočných a brušných, operácie konečníka, prsníkov, varixov a v neposlednom rade traumatologické a ortopedické operácie. Z ortopedických operácií sú najčastejšie vykonávané artroskopické operácie v oblasti kolena, ramena, lakťa, zápästia.

Primár chirurgie oceňuje vybavenie, ktoré majú k dispozícii, vďaka ktorému sú schopní poskytovať kvalitnú zdravotnú starostlivosť. To ide ruka v ruku s pokrokom medicíny. „Obrovský pokrok v chirurgii priniesla miniinvasívna chirurgia, čiže laparoskopia a videoskopia, dnes bez nich neexistuje ani jedno oddelenie chirurgie. Prináša výhody nielen pre pacienta, ale i pre operátora alebo oddelenie. Zdokonaľuje sa zobrazovacia technika, o čom hovoria nové moderné CT a zariadenia magnetickej rezonancie, ktoré menej zaťažujú pacienta, zároveň zdokonaľujú a spresňujú diagnostiku.

Jozef Hanzel

Do popredia sa tiež dostáva robotická chirurgia,“ hovorí primár MUDr. Jozef Hanzel.

Chirurgické oddelenie v Nemocnici Zlaté Moravce skrátilo v minulom roku aj dĺžku hospitalizácie pacienta. Kým za prvý polrok 2019 bola priemerná dĺžka hospitalizácie na tomto oddelení približne päť dní, od septembra 2019, po reorganizácii práce, sú pacienti hospitalizovaní v priemere tri

dni. „Úspešnosť liečby však záleží vo veľkej miere na odbornej erudovanosti zdravotného personálu či na zručnosti a odbornej skúsenosti operátora. Veľmi dôležitá je tiež spolupráca pacienta v pooperačnom období alebo v priebehu liečby ochorenia ako aj dodržiavanie liečebného režimu,“ vysvetľuje primár.

AGEL SK

Podakovanie partnerom Národného týždňa manželstva

V nedeľu 16. februára sa skončila tohtoročná celoslovenská kampaň Národný týždeň manželstva, týždenná iniciatíva na podporu manželstva. Ďakujeme všetkým partnerom v našom meste a Topoľčiankach, ktorí sa zapojili a podporili ju. Menovite mestu Zlaté Moravce za propagáciu, páňovi primátorovi Dušanovi Husárovi s manželkou za prevzatie záštity, Materskému centru Mami-Oáza, a dobrovoľníckam, ktoré doň

prišli postrážiť a venovať sa deťom, Restauraťu FÁRO, Hokejovému klubu Zlaté Moravce, Saune Zuzka v Zámku Topoľčianky a Hotelu Hradná stráž Topoľčianky.

Za členov organizačného tímu prajeme všetkým manželom v Zlatých Moravciach a okolí, aby si dokázali urobiť čas jeden pre druhého aj počas nasledovných týždňov a rozvíjali a prehľbovali svoj vzťah k vzájomnej spokojnosti.

Ing. Jozef Predáč

Eko predsavzatia na rok 2020: Používajme veci z druhej ruky

Ekologické občianske združenie Pestrec, ktoré sa venuje najmä environvýchove či ekoporadenstvu, prináša ďalšiu ekologickú výzvu, ktorá je zaujímavá, praktická, no najmä jednoducho realizovateľná aj v bežnom živote.

V druhej časti eko predsavzatí sa budeme venovať používaniu vecí z druhej ruky, tzv. second-hand. Povieme si, aký má tento spôsob užívania vecí výhody a pri akých produktoch sa s ním najčastejšie stretne.

Prečo preferovať second-hand?

Užívanie vecí z druhej ruky má množstvo výhod. Napríklad ekologická, sociálna a ekonomická. O ekologickej výhode možno povedať, že používanie vecí z druhej ruky má omnoho menšiu ekologickú stopu ako nakupovanie nových vecí. Ak si požičiate, alebo kúpíte z druhej ruky napríklad kočík, ktorý po jeho využití posunúť ďalej, namiesto potreby vyrobiť tri kočíky pre potenciálne tri rodiny, stačí vyrobiť jeden. Ide o skvelú úsporu surovín, energie a emisií.

V prípade sociálnej výhody second-handu ide o bližší kontakt s predávajúcim, ktorý má častokrát citový vzťah k veci a vie vám o nej povedať viac než predavač v obchode, ktorý ich predáva stovky. Autor tohto článku napríklad kupuje cez bazár napríklad kupuje cez bazár väčšinu vecí a s niektorými predávajúcimi sme si tak porozumeli, že sme aj naďalej v kontakte. No a ekonomický aspekt hádam ani nemusíme bližšie rozoberať, jednoducho tým šetríte peniaze.

Ísť do "sekáču" nie je hanba

Ak povieme o nákupoch second-hand, väčšinou nám napadne ako prvé kupovanie oblečenia. Ľudia mali pritom v minulosti predsudky voči takémuto nakupovaniu najmä z obavy, že tam kúpia iba špinavé a nekvalitné šaty a tiež preto, aby neboli považovaní za sociálne slabších. Už dávno však neplatí, že by nakupovanie v „sekáčoch“ bolo zahanbujúce. Viaceré mediálne známe osobnosti sa takýmto nákupmi chvália na sociálnych sieťach. Taktiež bežne viete zohnať čisté voňavé a kvalitné oblečenie, niektoré slovenské značky si dokonca vybudovali svoje meno na tom, že ponúkajú vyradené kúsky zo šatníka niekoho iného.

Na bazári nájdem všetko

Ďalším miestom, kde sa viete dostať k obrovskému množstvu vecí z druhej ruky, sú bazáre, najmä tie online. Nájdete tu naozaj všetko, od elektroniky, cez nábytok až po lístky na koncerty. Pokiaľ vás odrádza nedôvera v kvalitu a stav predávanej veci, myslíme, že ide o zbytočné obavy. Zároveň viete nájsť ponuky na výrobky, ktoré sú ešte v záruke a v prípade poruchy ich môžete

reklamovať rovnako ako novú vec kúpenú v štandardnom obchode.

Nehanbite sa požičať si

Chcete byť o krok vpred? Tak ešte predtým, ako budete niečo nové kupovať, skúste si to požičať. Je veľmi pravdepodobné, že v okruhu vašej rodiny, kamarátov, blízkych a susedov sa nájde jogurtovač alebo badmintonová sada, ktorú potrebujete použiť raz za polrok a ktorá sa inak považuje niekde na najvyššej polici v garáži. Prečo si kupovať takú vrtačku, keď sa za celý svoj životný cyklus použije priemerne iba 15 minút? S konceptom požičavania sporadicky používaných vecí operujú tzv. knižnice vecí, kde si podobne ako knihy v knižnici môžete požičať rôzne nástroje a náradia, športové veci alebo veci do domácnosti a nemusíte ich tak zbytočne kupovať. Ide

napr. o stany, šijací stroj, zmrzlinočice, pekáreň na chleba a pod..

Ako začať?

Jednoducho. Začnite chodiť do second-handov, kupujte si veci z bazára a nehanbite sa požičať si veci od známych. Second-hand nájdete aj v okolí Zlatých Moraviec. Skúste použiť viaceré internetové portály alebo stránky na sociálnych sieťach, kde ľudia zdieľajú inzeráty na nepotrebné veci. A prípadne si s rodinou zorganizujte, alebo choďte na takzvaný swap, kam prinesiete svoje staré oblečenie a namiesto neho si vyberiete nové kúsky. Takýto swap sa napríklad konal už aj v Zlatých Moravciach, konkrétne v júni 2019 na pôde Gymnázia Janka Kráľa a bol celkom úspešný.

**Michal Kutlík,
OZ Pestrec –
Environmentalistika
pestrou formou**

Zlaté Moravce si uctili pamiatku Jána a Martiny

Ubehli dva roky, čo Slovenskom otriasla vražda novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej. Ľudia po celej krajine vyšli do ulíc a uctili si ich pamiatku. Pietna akcia sa uskutočnila aj v Zlatých Moravciach.

Smutné výročie sme si pripomenuli v piatok 21. februára 2020. Stretnutie zorganizované Občianskou iniciatívou Za slušné Slovensko sa v Zlatých Moravciach konalo o 17.00 hodine v areáli Mestského parku, za budovou amfiteátra.

Výber tohto miesta nebol náhodný. V blízkej budúcnosti tu má na jednej zo stien vzniknúť grafit Jána a Martiny. Organizátori tak

chcú vytvoriť miesto, kde si budú môcť Zlatomoravčania chodiť pripomínať zavraždený pár.

„Nemyslím, že by sme Janka mali glorifikovať. Skôr si myslím, že by sme si ho mali pripomínať kvôli nám. Po páde komunizmu sme podľa mňa slobodu nezvládli a Jankova smrť je toho priamym dôkazom. Myslím, že by sme si ho mali pripomínať každý rok a hlavne pred

voľbami, aby sme rozmýšľali nad tým čomu veríme, koho čítame a podľa čoho sa rozhodujeme,” povedal hlavný organizátor stretnutia Jozef Michalak.

Na pódiu sa predstavili viacerí hudobníci. Zahral Rudy Bujna z Topolčian, ktorého vystriedalo trio v zložení Dodo Madola, Helena Šabová a Ján Novota. Medzi ich vystúpeniami rečnili organizátori. Prečítali list, ktorý napísal Jozef Kuciak, otec zavraždeného novinára. „Zlu skutočne stačí, aby sme boli ticho a nehľadali pravdu.

Martinka s Jankom mali jednú túžbu, žiť skromne, založiť si rodinu a žiť pravdu. Strašne to bolí a dali by sme čokoľvek za to, aby mohli žiť aspoň kúsok zo šťastia, ktoré si plánovali. Ich túžba však narazila na túžbu po moci a po peniazoch a proti tomu tu aj dnes stojíme,” znel úryvok listu.

Približne sedemdesiat zúčastnených ľudí si uctilo zavraždený pár minútou ticha a zapálením sviečky pri ich fotografii. Spomienka trvala približne hodinu.

Peter Klimant

Rozlúčili sme sa s obdobím fašiangov

Pochovávanie basy, ktorým sa každoročne lúčime s obdobím zimných zábav, sa uskutočnilo deň pred popolcovou stredou, v utorok 25. februára 2020. Symbol fašiangov šiel „pod zem“ za sprievodu veselého spevu a tanca.

Rozlúčku s fašiangami otvoril o pol štvrtéj hodine popoludní sprievod v maskách,

ktorý tvorili zlatomoravecké deti. Sprievod vyšiel z Mestského strediska kultúry

Fašiangový sprievod detí.

a športu, prešiel sa centrom mesta a vrátil sa do budovy kultúrneho strediska, kde o 15.00 hodine odštartoval samotný program.

V rámci neho vystúpil Detský folklórny súbor Zlatňanka a folklórny súbor Inovec. V závere ich takmer hodinového vystúpenia prišlo na rad symbolické pochovávanie basy. Ako už býva zvykom, táto rozlúčka mala smutno-vtipný charakter, plný úsmevných momentov ladených v trúchlivej atmosfére „pohrebu“. Keď bola basa pochovaná, v Zlatých Moravciach oficiálne skončili fašiangy.

Na záver programu bolo pre divákov pripravené občerstvenie v podobe lekvárových šišíek, ktoré pripravili pracovníčky Mestského strediska kultúry a športu.

Obdobie fašiangov trvá od Troch kráľov do Popolcovej stredy. Po ňom nasleduje 40 dňový pôst až do Veľkého piatka. Je to prechodné obdobie medzi zimou a jarou, ktoré je spojené s bujarými zábavami, veselými sprievodmi a bláznivými maskami.

Peter Klimant

Spomienka na príchod Milosrdných sestier Svätého kríža

Pred 155 rokmi prišli do nášho mesta Milosrdné sestry Svätého kríža. Členky švajčiarskeho rádu pôsobili v Zlatých Moravciach ako ošetrovatelky vo vtedajšej Župnej nemocnici. Ich príchod sme si pripomenuli spomienkovou slávnosťou.

Slávnosť sa uskutočnila vo štvrtok 20. februára 2020. Pamiatku na sestričky si prišlo uctiť niekoľko desiatok ľudí, ktorí sa stretli o 16.00 hodine pred Kostolom svätého Michala archanjela v Zlatých Moravciach. Prišla aj skupina približne desiatich milosrdných sestier, pochádzajúcich z Trna-

pretrvali. Vyjadrením toho je aj to, že iniciatíva na stretnutie nevzišla od nás ale od ľudí z tohto mesta," dodala.

Od kostola sa dav pešo presunul na mestský cintorín, kde sa položili vence k hrobu sestričiek. „Zanechali tu kus svojho srdca. Je našou povinnosťou, kým žijeme, pamätať si na ne

Milosrdné sestry Svätého kríža.

vy a Cerovej. „Prišli sme, aby sme sa aj takou prítomnosťou vrátili na chvíľu do histórie a zaspomínali si a oživilí ducha, ktorý tu zanechali naše sestry, ktoré prišli a pôsobili na tomto mieste ako prvé," povedala sestra Terézia Benedikta. Sestričky boli naposledy v Zlatých Moravciach na návšteve pred piatimi rokmi, kedy sa zúčastnili osláv 150. výročia príchodu ich predchodkýň.

„Sme hrdé na to, že naše sestry sa odhodlali prísť pre nich do cudzej krajiny. Priniesli vieru, mohli tu slúžiť ľuďom konkrétnou láskou, modliť sa, trpieť, obetovať. My, vďaka Bohu, sme ich pokračovateľky. Aj keď už prešlo veľa generácií, tá charizma zostala. Aj keď tu sestry nie sú, tak sme veľmi vďačné za to, že v ľuďoch charizma a duch

a mať ich v úcte za to všetko, čo v tomto meste dobré vykonali," povedal nad ich hrobom Marian Tomajko, jeden z organizátorov slávnosti.

Po zložení poklony sa o 17.00 hodine v Kostole svätého Michala archanjela uskutočnila svätá omša, ktorú celebraval kňaz Ján Pristač.

Spomienkovú slávnosť zorganizoval Spolok pre záchranu kultúrneho a prírodného dedičstva našich predkov, Farský úrad Zlaté Moravce a Ponnitrianske múzeum - Mestské múzeum Zlaté Moravce.

Župná nemocnica a príchod sestričiek

O vzniku Župnej nemocnice, ktorý je priamo spojený s príchodom sestričiek, sa môžeme dočítať v Kronike Zlatých

Terézia Benedikta (v strede)

Moraviec. Píše sa tu: „Župná nemocnica vznikla rozhodnutím župného výboru v Zlatých Moravciach zo dňa 23. júna 1863, podľa ktorého mala sa na území župy zaviesť zbierka na založenie a udržiavanie nemocnice. Hneď bol zvolený aj príslušný výbor, ktorého povinnosťou bolo spojiť sa s predstavenstvom švajčiarskeho rádu sestier Svätého kríža, ktoré by prevzali opateru chorých.“

Zbierka sa zrealizovala a 16. novembra 1863 bola nemocnica otvorená. Nachádzala sa v Chyzerovciach, v dome, ktorý patrilo župnej samospráve. Milosrdné sestry Svätého kríža reagovali na pozvanie župy a do Zlatých Moraviec prišli prvé tri členky rádu dňa 21. februára 1865. Ďalšie informácie o sestrách kronika mesta neuvádza.

Krátku správu o ich pôsobení v Chyzerovciach ponúka oficiálny web Kongregácie

milosrdných sestier Svätého kríža. Podľa nej sestry svojím nasadením v Chyzerovciach položili „základný kameň“ slovenskej provincie tohto rádu. „Ústav v Zlatých Moravciach bol desať rokov jediným miestom ich pôsobenia v Uhorsku. Niekoľkokrát ho navštívila aj Matka Mária Terézia. Na mieste nového pôsobiska v Chyzerovciach bolo v župnej nemocnici dvadsať lôžok," píše sa v správe.

Nemocnica bola po ich príchode riadne fungujúcim zdravotníckym zariadením. Napríklad v roku 1866 tu bolo prijatých na liečenie až 130 chorých. Priestory v Chyzerovciach však čoskoro prestali vyhovovať a nemocnica bola presťahovaná do Zlatých Moraviec. Sestričky z rádu Svätého kríža pôsobili v našom meste 95 rokov, do roku 1960.

Peter Klimant

Hrob prvých sestričiek, ktoré prišli do Moraviec.

Jedenásť rokov Občianskeho združenia Chyzerovce

Presne pred jedenástimi rokmi sa začal písať príbeh Občianskeho združenia Chyzerovce, ktoré sa stará o spoločenský a kultúrny život v mestskej časti Zlatých Moraviec – Chyzerovciach. Ako vyzeral vznik združenia a aké aktivity vykonáva?

Aby sme našli odpovede na tieto otázky, zalistovali sme v brožúre, ktorú vydalo Občianske združenie (OZ) Chyzerovce v minulom roku. V knižke sa píše o histórii a práci združenia. Je tu podrobne opísaný aj jeho samotný vznik.

Dozvedáme sa, že organizácia vznikla na podnet občanov mestskej časti Chyzerovce. Pripravná schôdza,

vytvorení stanov Občianskeho združenia a zvolili prípravny výbor v zložení: Jozef Tonkovič, Alexandra Palušková a Veronika Furková,“ píše sa v brožúre. Schôdza bola významná aj tým, že tu bola založená spevácka skupina Chyzerovčanka, ktorá pôsobí pri združení do dnešných dní.

Ustanovujúca schôdza sa konala o niekoľko mesiacov

na ktorej sa prejednávalo jej založenie, sa uskutočnila presne pred 11 rokmi, dňa 22. marca 2009.

„Na tejto schôdzi prítomní súhlasili so založením občianskeho združenia, navrhli názov Občianske združenie Chyzerovce, dohodli sa na

neskôr, po úspešnej registrácii stanov združenia, presne v nedeľu 21. júna 2009. Na schôdzi bol zvolený predseda. Stal sa ním Jozef Tonkovič. Za podpredsedu bol vymenovaný Ján Drahoš mladší. V tom čase malo združenie 53 riadnych členov.

Tvorcovia kultúry

Ako ďalej brožúra prezrádza, prvým veľkým cieľom OZ boli oslavy 800. výročia prvej písomnej zmienky o Chyzerovciach, konaných dňa 12. septembra 2009. Členovia v spolupráci s občianskym výborom tunajšej mestskej časti a za pomoci Mesta Zlaté Moravce vybudovali za chyzeroveckým kultúrnym domom ihrisko, na ktorom sa oslavy uskutočnili.

Združenie tento areál aj s kultúrnym domom počas nasledujúcich rokov ďalej zveľaďovalo až do súčasnej podoby. Toto miesto sa stalo centrom kultúrneho života Chyzerovciach, kde sa pravidelne konávajú všetky významné podujatia mestskej časti, ktoré organizuje práve OZ Chyzerovce. Mnohé z týchto akcií sa stali už tradičnými, každoročne sa opakujúcimi. Ľudia si na

ne postupne zvykli a obľúbili si ich. Z tých najväčších spomieneme Lupiniarsku parádu, Súťaž vo varení gulášu, oslavy Fašiangov, Stavanie mája, Deň matiek, Deň detí, Vianočná akadémia s Mikulášom či Stolnoteniový Štefanský turnaj.

Súčasnosť

V súčasnosti má združenie 110 aktívnych členov. Aktuálnym predsedom je Ján Drahoš mladší, podpredsedníčkou je Veronika Furková. Pri organizácii na začiatku stála len spevácka skupina Chyzerovčanka, dnes pri nej pôsobia aj iné hudobné i tanečné zoskupenia – spevácka skupina Trnky, detská skupina Lupienok, tanečná skupina STREETLup, hudobno-spevácka skupina Lupiniari a spevácko-divadelná skupina Trnkári.

Peter Klimant

131 rokov od objavu stredovekého kostola v Zlatých Moravciach

S dejinami Zlatých Moraviec sú nerozlučne spojené aj historické stavby, dokumentujúce postupný rozmach stredovekej osady, ktorá sa v 16. storočí za držby Forgáčovcov pozdvihla na zemepanské mestiečko a neskôr, za Paluškovcov, sa v 18. storočí stali Moravce aj sídlom Tekovskej župy.

K najstarším stavbám Moraviec nepochybne patril stredoveký Kostol sv. Petra, ktorý sa v písomných prameňoch objavuje od tretiny 14. storočia. Stál v strede návšia, neskôr trhového námestia a v priebehu storočí tvoril ústrednú dominantu mestiečka. Bol nielen umeleckým a architektonickým skvostom, ale predovšetkým Božím domom modlitby, v ktorom sa odohrávali kľúčové životné udalosti a okolo ktorého našlo mnoho Moravčanov miesto posledného odpočinku. O honosnej výzdobe a vybavení stredovekého kostola dodnes svedčia vzácne oltárne obrazy z polovice 15. storočia zdobiace zbierky Kresťanského múzea v Ostrihomi i Národnej galérie v Prahe. Z kostola pochádzali aj jedinečné okenné vitráže zo 14. až 16. storočia, ktoré neskôr tvorili súčasť zbierky grófov Erdődyovcov v Hlohovci, no dnes sú nezvestné

Premena mestiečka

Keď sa v roku 1719 stal majiteľom Moraviec Juraj Paluška,

podujal sa na radikálnu premenu mestiečka, ktoré malo dovtedy len vidiecky charakter s prízemnými ľudovými domami pokrytými slamou. Okrem výstavby svojho prepychového panského domu s kaplnkou, neskoršieho župného domu, a veľkej protiláhlej sýpky na mieste neskoršieho kina, Paluška úplne zmenil aj charakter centrálného námestia s kostolom. Námestím prechádzajúca starobylá cesta z Nitry do Hronského Beňadika zostala naďalej jeho komunikačnou osou, no radikálne sa zmenil urbanizmus námestia. Staršie šošovkové trhové námestie s centrálnym kostolom sa postupne premenilo na priestrannejšie obdĺžnikové, obkolesené dvomi radmi meštianskych a remeselníckych domov i vychýreným hostincom. Keď gróf Paluška v roku 1735 odpredal svoj dom na dolnom konci námestia pre účely sídla Tekovskej župy, rozhodol sa na hornom konci postaviť nový kaštieľ s parkom. Rozostavanú budovu barokového kaštieľa pochvalne spomenul aj slovenský polyhistor Matej Bel

Jozef Könyöki a Artúr Odescalchi, vedúci výskumu stredovekého kostola v roku 1889.

vo svojich Historicko-zemepisných vedomostiach z roku 1742.

Ambicióznemu urbanistickému projektu Paluškovcov sa nevyhol ani starý kostol, ktorý ešte nejaký čas stál v strede námestia spolu s cintorínom obkoleseným kamenným múrom. Kvôli viacerým poškodeniam počas tureckých nájazdov prešiel v 16. až 17. storočí viacerými opravami a v roku 1733 sa ešte spomína v dobrom technickom stave spolu s cintorínovým múrom, vyžadujúc si len opravu strechy. Archeologický výskum námestia v roku 2003 dokonca zistil, že v okolí tohto kostola sa za múrmi cintorína pochovávalo aj v 17. storočí a že sa tu nechali pochovávať aj zámožnejší šľachtici.

Po Jurajovi Paluškovi pokračoval v rozbehnutej premene Moraviec jeho syn Kristián. Ten nielenže dokončil stavbu otcovho kaštieľa, ale podujal sa tiež na výstavbu nového kostola. Zrejme z dôvodu prudkého rozmachu remesiel v mestiečku a z dôvodu nedostatočnej kapacity starého kostola sa rozhodol, že nový priestrannejší chrám nebude stáť na mieste starého v strede námestia, ale na novom mieste v hornom

obvode námestia. Tam jeho moderná baroková architektúra mohla nadobudnúť dominantnejšie pôsobenie a zároveň sa mohlo celé priestranie námestia uvoľniť pre trhy a spoločenské udalosti. Keď bol v roku 1747 dokončený nový chrám, starý chrám už nestál a aj starý cintorín sa po zrušení presunul z námestia pri nový chrám. Takto starý moravecký kostol zanikol a postupne upadol do zabudnutia. Avšak len na 142 rokov.

Po výstavbe nového barokového kostola Kristiánom Paluškom si Zlatomoravčania rýchlo zvykli na priestraný chrám, ktorý pred rokom 1785 veľkolepo prestaval a vyzdobil ďalší majiteľ mestiečka, kardinál Krištof Migazzi.

Pátranie po starom kostole

Keď mesto v roku 1889 pristúpilo k stavebnej regulácii námestia sprevádzanej väčšími terénnymi úpravami, bola to jedinečná príležitosť pre miestnych nadšencov historických starožitností, aby preverili zvyky starého zaniknutého kostola, pretože ojedinele sa v pôde **(pokračovanie na str. 11)**

Moravce (Maroth) s dominujúcim kostolom na mape Matthiasa Zundta z roku 1567.

131 rokov od objavu stredovekého kostola v Zlatých Moravciach

(pokračovanie zo str. 10)

na námestí po daždi objavovali stavebné sutiny, ktoré nedávali istotu, či ide o staršiu planírku alebo zvyšok nejakej stavby. V tomto období už v meste pôsobila Župná spoločnosť milovníkov histórie, ktorej predsedal knieža Artúr Odescalchi, žijúci na romantickom zámčoku v Skýcove. Tento milovník histórie a člen predstavenstva Maďarskej historickej spoločnosti, mal tiež čulé styky s bratislavským archeológom a múzeológom Jozefom Könyökim. V snahe odborne preskúmať a zdokumentovať predpokladané zvyšky stavieb na námestí, oslovil mestský skrášľovací spolok oboch odborníkov, aby tu uskutočnili odborný archeologický prieskum. Pribeh vykopávk nám pomerne podrobne vykresľujú popularizačné články v dobových periodikách.

Výskum sa podľa nich uskutočnil v sobotu 10. augusta 1889 na námestí pred súsoším kalvárie, teda pravdepodobne vedľa cesty na mieste dnešného chodníka alebo ploche parčíka. Už v ranných hodinách si miestni obyvatelia všimli rýchlo

pracujúcich kopáčov, čo prilákalo mnohých zvedavcov. Po niekoľkých hodinách námaha priniesla úspech a spod zeme sa na povrchu objavili zvyšky základov malého kostola. Podľa zamerania tekovského inžiniera Karola Eleka, kostolná loď bola dlhá 8 metrov a široká 5,7 metra, pričom presbytérium malo štvoruholníkový pôdorys hĺbky 4,5 metra. Na ľavej strane presbytéria bola odkrytá hrobka z tehlového muríva, obsahujúca kostru jedného muža. Množstvo hrobov bolo zistených po obvode kostola, v ktorého okolí boli nájdené aj kamenné základy cintorínového múra. Podľa ich veľkosti výskumníci usudzovali, že múr mohol mať aj obrannú funkciu a že kostol bol opevneným miestom. Je to aj z dnešného pohľadu veľmi pravdepodobné, pretože počas tureckých vpádov ľudia často hľadali útočisko za múrmi kostola. Z písomných prameňov tiež vieme, že v 16. storočí takéto obranné múry obkolesovali aj neďaleké kostoly v Slažanoch a v Žitavanoch, kde boli opatrené baštami.

O osude nájdených základov sa čoskoro začalo rokovať

medzi zástupcami Tekovskej župy a Krajinskej komisie pre pamiatky v Budapešti. Župa v novembri 1889 žiadala nájdené základy kostola odstrániť kvôli regulácii námestia. No Krajinská komisia pre pamiatky žiadala základy iba zasypať a zdokumentovať. Či v skutočnosti došlo k zachovaniu alebo likvidácii zvyškov stredovekého kostola, dnes nie je známe. Z porovnaní historických fotografií námestia vyplýva, že jeho plocha bola pred kalváriou výraznejšie znížená, čo mohlo spôsobiť úplnú likvidáciu základov kostola.

Mnoho nezodpovedaných otázok

Keď sa v roku 2003 pri obnove námestia archeologicky skúmal priestor pred fontánou, narazilo sa aj na základy kamenného okružného múra cintorína, v ktorom sa pochovávalo aj na konci 17. storočia. Existencia základov múra dáva nádej, že by sa mohli ešte zachovať aj zvyšky samotného kostola, a to niekde v priestore parčíka alebo blízko cesty. Žiaľ, zameranie kostola od K. Eleka z roku

1889, ktoré bolo ešte pred 1. svetovou vojnou archivované v Krajinskej komisii pre pamiatky v Budapešti, je dnes nezvestné, a tak presnú polohu kostola nepoznáme. Ani georadarový prieskum podložia uskutočnený v rokoch 2014 a 2017 neprišiel s podrobnejšími zisteniami, ktoré by mohli polohu kostola upresniť.

Otáznou zostáva aj doba výstavby stredovekého kostola. Podľa odkrytých základov sa výskumníci v roku 1889 nazdávali, že kostol mohol byť postavený v 13. storočí. Dnes vieme, že rovnaký dispozičný druh kostolov bol na našom území používaný v širšom časovom rozpätí, a to už od 9. až do 14. storočia. Vzhľadom na najstaršie písomné zmienky o Moravciach od roku 1113, možno predpokladať podstatne starší pôvod tunajšieho kostola, než z 13. storočia. To ale môže preveriť len budúci archeologický výskum na námestí. Dovtedy zostanú pôvod i poloha najstaršieho moraveckého kostola zahalené tajomstvom.

Martin Bóna

// 1. AUGUST 2020 //

IMT SMILE

— AMFITEÁTER ZLATÉ MORAVCE —

ticketportal Maxi Ticket

Zimný večer na dedine

Nie je to tak dávno, keď sa na dedinách počas dlhých zimných večerov organizovali páračky a chystalo perie do výbavy.

Mestské múzeum v Zlatých Moravciach po rekonštrukcii a vynovení muzeálnych priestorov pripravilo 28. januára 2020 v spolupráci s Ponitrianskym múzeom v Nitre a Speváckou skupinou Zlatomoravčianka ukážku starej ľudovej tradície párania peria.

Otvorenie tvorivých dielní

V dopoludňajších hodinách privítali lektorky múzea pani Viera Tomová a Ivana Valkovičová na tvorivých dielnach žiakov zlatomoraveckých škôl a Tekovských Nemiec v rámci výchovno-vzdelávacieho programu mládeže. Kultúrny program páračiek s pásmom krásnych slovenských ľudových piesní otvorila SSK Zlatomoravčianka pod vedením Vladimíra Rumanka. Lektorka múzea žiakom porozprávala veľa zaujímavostí o tejto kedysi spoločenskej udalosti. Ľudia na dedinách sa ešte

zaoberajú chovom husí. Preto sa aj v súčasnosti niektoré mladé mamičky vracajú k starej ľudovej tradícii a pre svoje bábätko si zadovážia perinku naplnenú jemným domácim páperím. Členky speváckeho súboru aj tohto roku premenili múzeum na tradičnú dedinskú izbu a svojím spevom oživilo túto starú slovenskú ľudovú tradíciu.

Ľudová tradícia páračiek

Na páračky do Zlatých Moraviec zavítal v popoludňajších hodinách aj riaditeľ Ponitrianskeho múzea v Nitre Anton Šteško a študent etnológie z Kozároviec Dávid Hudec s priateľkou. Milovníkom folklóru a starých ľudových tradícií porozprávali veselo i vážne o zaujímavej histórii párania peria. Táto neľahká, piplavá a zdĺhavá práca začína v novembri po ukončení poľných prác, trvala až

do vyprázdnenia zásob alebo aj celú zimu. Veď do jednej duchny šlo až šesť kíl a do vankúša dve kilá peria. Driapanie peria bola výlučne ženská záležitosť. Perie do chystanej výbavy vankúšov a perín sa pripravovalo do neskorých večerných hodín. Ženy a dievky usadené za stolom odtrhávali páperie z kostriek pier. Kostričky sa nesmeli vyhadzovať, ale odkladať pre ďalšie využitie. Počas páračiek bolo vesele, rozprávali sa rôzne žartovné príbehy, mládenci chodili za dievkami a vystrájali rôzne huncútstva. Napríklad vhodili do miestnosti vrabca alebo

sliepku, aby sa rozfúkalo perie. Bola to spoločenská udalosť, pri ktorej sa spievalo a tancovalo.

Na záver gazdiná ako za starých čias všetkých pohostila tradičným masným chlebom s cibulou, koláčmi a inými dobrotami. Za vytvorenie veselej atmosféry páračiek patrí poďakovanie lektorkám múzea a členkám súboru za všetky kultúrne podujatia, ktorými obohacujú a oživujú naše krásne slovenské ľudové zvyky a tradície.

Anton Kaiser

Mestský reprezentačný ples 2020

V posledný januárový večer sa v Hoteli ViOn v Zlatých Moravciach uskutočnil tradičný Mestský reprezentačný ples. Zabaviť sa prišlo niekoľko desiatok párov. Tretí ročník najväčšej plesovej udalosti nášho mesta hodnotia organizátori pozitívne.

Ples pripravilo Mestské stredisko kultúry a športu pod patronátom primátora Mesta Zlaté Moravce Dušana Husára. Zúčastnilo sa ho 45 párov. Ples bol slávnostne otvorený o 19.00 hodine. Do tanca hrala hudobná skupina Elixír,

hostom programu bola hudobná skupina Iconito.

„Sme radi, že o Mestský reprezentačný ples je každý rok veľký záujem. Atmosféra tretieho ročníka bola skvelá. Mnoho ľudí sa vydržalo baviť až do skorých ranných hodín.

Ďakujem všetkým, ktorí prišli. Ďakujem muzikantom za vytvorenie skvelej zábavy na parkete. V neposlednom rade ďakujem našim sponzorom, ktorí prispeli do tomboly. Tá bola vďaka ich podpore tento rok veľmi bohatá,“ vyjadrila sa riaditeľka Mestského strediska kultúry a športu Simona Holubová.

Mestský reprezentačný ples 2020 podporili: Kanvod s.r.o., Partner Security, Pramos

Centrum s.r.o., Autodoprava Sýkora s.r.o., Andrea Horvátová, ZEH s.r.o., Vion Baumarket, poslanec NR SR Marián Kéry, Vion a.s., poslankyňa MZ ZM Ivona Vicianová, poslankyňa MZ ZM Marta Eckhartová, obchod Alexandra, Fluoritšperky, SECOP s.r.o., FC ViOn, PRO technik, Fradex, Polplast, Martina Šabová, Martina Kolárová a Karol Kríž.

Peter Klimant

Erika Hrušková zo Základnej školy Robotnícka na Biologickej olympiáde

Nakličovanie semien klíčky superpotravina pre nás. Takýto názov si vybrala žiačka Erika Hrušková z VIII. A triedy zo ZŠ Robotnícka 25 pre svoj projekt 54. ročníka Biologickej olympiády. Zúčastnila sa s ním okresného kola v Základnej škole Š. Moysesa, ktoré sa uskutočnilo dňa 10. februára 2020. Erika tu v projektovej časti získala krásne 2. miesto a zabezpečila si tým postup do krajského kola, ktoré sa uskutoční v Nitre na Spojenej škole.

Projekt, na ktorom Erika pracovala, začal už minulý školský rok, kedy sa Erika venovala klíčeniu semien na pôde, na vate, vytvorila odporúčania pre pestovateľov. Tento školský rok sme poňali výskum semien a klíčenja odbornejšie, nakoľko ide o vyššiu kategóriu. A tak sa Erika v priebehu projektu okrem

klíčenia rôznych druhov semien – bolo ich 26, venovala aj chemickým pokusom. Bolo to zisťovanie tukov a bielkovín v semenách a zisťovanie prítomnosti vitamínu C v klíčkoch. Napriek tomu, že Erika je ôsmačka, poposovala sa dobre aj s ťažkými názvami chemikálií, ktoré sme použili, napr. hexakvanoželezitan draselný, síran meďnatý, hydroxid sodný a pod..

Všetky informácie, ktoré získala z pokusov a pozorovaní, spracovala do podoby posteru s mnohými fotkami a tabuľkami, grafmi. Okrem toho vytvorila plagátik o klíčení semien pre žiakov, nakoľko anketou zistila, že väčšina žiakov o klíčení nevedela. Tak tiež sme urobili prezentáciu pre žiakov VII.A triedy s maľou ochutnávku nakličovaných semien fazule mungo. Erika svojím projektom overila

Erika Hrušková

informácie z internetu a síce, že mnohé semená obsahujú tuky – napr. slnečnica, chia. Ďalej potvrdila, že semená strukovín naozaj obsahujú bielkoviny a klíčky semien – napr. brokolica zasa vitamín C.

Som rada, že sa nám každoročne podarí vytvoriť projekt, ktorý je nielen súťažným projektom, ale zároveň edukačným materiálom pre žiakov našej školy, a preto sú projekty vystavené vo vestibule školy. Erike ďakujeme

za reprezentáciu našej školy a prajeme jej veľa úspechov v krajskom kole Biologickej olympiády. Dúfam, že sa nám podarí takouto cestou viesť aj ďalších žiakov k vede a výskumu, k získaniu nových poznatkov. Pretože ako povedal Albert Einstein: „Je trvalou zásluhou vedy, že pôsobením na mysle ľudí premožla neistotu človeka voči sebe samému a voči prírode.“

PaedDr. Hana Verešpejová

Fašiangy v Prílepoch

V sobotu 15. februára 2020 sa v prímestskej časti Prílepy konala fašiangová slávnosť. Pozvanie prijal aj primátor mesta Dušan Husár so svojou manželkou. Na úvod sa prihovril pán primátor, pripomenul pôst, sviatky Veľkej noci a zaželal všetkým pekné fašiangové odpoľudnie.

Fašiangy, Turíce, Veľká noc ide... Kolovrátok, harmonika a deti materskej školy, touto tradičnou piesňou spoločne otvorili oslavu fašiangov v Prílepoch.

Šašo, šašo veľký šibal, všade bol a všade chýbal... Týmito slovami sa prihovril všetkým prítomným v sále Šašo Zušo,

ktorý zaspomínal na časy minulé a dnes prišiel s deťmi MATERSKEJ ŠKOLY pobaviť všetkých prítomných. Deti v tých najkrajších maskách predniesli svoj fašiangový program, zarecitovali žartovné básne, zapievali karnevalové piesne a na záver zatancovali na pieseň ŠAŠO, kde im Šašo ukázal, ako si rozhybu celé telo a veru rozhybali nielen svoje telo ale aj ruky prítomných, ktorí tleskali do rytmu, čo im sily stačili.

Po úspešnom vystúpení najmladšej generácie, prišla na pódium generácia skôr narodených – spevácky súbor KOLOVRÁTOK. Členovia tejto speváckej skupiny piesňami

rozozvučali sálu a prítomní si aj spoločne zaspievali. Medzi piesňami sa hovoreným slovom postupne prihovárili jednotlivé členky skupiny a svojimi vtipmi a rôznymi príbehmi všetkých rozosmiali.

Ako sa na fašiangy patrí, tak nielen "spev a tanec, fašiangový harmatanec", ale aj výborné fánky, či šišky si Kolovrátok pripravil. Pohár dobrého vína a masťný chleba s cibuľou je už tradíciou týchto vydarených fašiangových osláv v Prílepoch. Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a organizovaní fašiangov v Prílepoch.

Zuzana Šalingová

Karneval v Materskej škole Slnčná

Fašiangové obdobie vyvrcholilo v našej materskej škole vo štvrtok 13. februára 2020. Trieda sa zmenila na bábovú sálu, do ktorej postupne prichádzali princezné, baletka, jednorozec, krokodíl, lienka. Keď sa zdalo, že už prišli všetci, zazvonil zvonček a vo dverách sa objavil šašo Jašo.

Samozrejme, že sme ho pozvali ďalej a zabávali sme sa spolu s ním. Tancovali sme, súťažili, počúvali jeho rozprávanie o Bambulkove. Medzi zábavou sme si pochutnali

na super šiškách, ktoré nám tento rok napiekla teta Katka. Zrazu sme počuli, že niečo buchlo – bola to veselá tamburína, ktorá svojim úderom oznámila, že už je čas, aby sa s nami šašo Jašo rozlúčil.

Bol smutný, ale aby sme naňho nezabudli podaroval každému pastelky, nech si ho nakreslíme a už veselý sa pobral do Bambulkova. Pozvali sme ho k nám aj na budúci rok a s karnevalem sme sa rozlúčili s trojnásobným hurá.

Mgr. Eva Bieliková

„Deň otvorených dverí“

KEDY: 11.3.2020 / streda / od 8,30 do 17,00 hod.

KDE: Základná škola, Mojmirova 2, Zlaté Moravce

Základná škola okrem kvalitného vzdelania a výchovy ponúka:

- individuálny prístup k žiakom
- záujem o žiaka, o jeho dobré vyučovacie výsledky
- pozitívnu klímu školy
- prácu s interaktívnou tabuľou
- vzdelávanie v počítačových učebniach
- výučbu jazykov / anglický, nemecký, ruský /
- súťaže a olympiády okresné, krajské - športové, výtvarné, vedomostné
- mimoškolské aktivity (akadémie, karneval...)
- možnosť plaveckého výcviku, lyžiarskeho výcviku, školy v prírode, výletov, exkurzií
- odborné vyučovanie predmetov v nových učebniach - polytechnická učebňa, knižnica, učebňa biochémie
- výchovné koncerty priamo v škole
- poobedňajší školský klub / pre žiakov 1. stupňa/
- popoludňajšiu krúžkovú činnosť
- zabezpečené stravovanie - obed

Tešíme sa na Vás !

Kolektív zamestnancov a žiaci ZŠ

Výzva na zaslanie návrhov na ocenenie zdravotníckych pracovníkov

Vážení občania mesta Zlaté Moravce, pri príležitosti Svetového dňa zdravia a Medzinárodného dňa sestier sa rozhodla komisia sociálna, zdravotníctva a bytová pri MsZ v Zlatých Moravciach pod záštitou primátora mesta oceniť zdravotníckych pracovníkov a aj takou formou prejavíť úctu a úprimne poďakovať za ich zodpovednú prácu. Preto, že chceme oceniť tých najlepších, prosíme Vás o Vaše návrhy na ocenenie

lekárov, sestier, ako aj ostatných zdravotníckych pracovníkov.

Návrhy prosíme predložiť na sekretariát Zlaté Moravce, prípadne p. Stredanskej do 31.3.2020.

Návrh musí obsahovať meno a priezvisko zdravotníckeho pracovníka, stručnú charakteristiku jeho práce, prípadne úspechov a zdôvodnenie, prečo si ocenenie zaslúži.

Ponuka na prenájom nebytových priestorov vo vlastníctve Mesta Zlaté Moravce formou priameho prenájmu

Mesto Zlaté Moravce v súlade so zákonom SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov a podľa Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom Mesta Zlaté Moravce SM_001/2017, účinných od 01.01.2017 vyhlasuje ponuku na prenájom nasledovných nebytových priestorov a pozemku vo vlastníctve mesta formou priameho prenájmu:

- nebytový priestor o celkovej výmere 75,00 m², ktorý sa nachádza na I. poschodí budovy „CENTRUM ŽITAVA“ v Zlatých Moravciach na Hviezdoslavovej ulici č. 64, súpisné číslo 2087, postavená na pozemku - parcele KN registra „C“, č. parcely 1078/2, v k. ú. Zlaté Moravce na LV č. 4537, účel využitia prenajímaných nebytových priestorov: priestory na výrobné účely, skladové priestory, maloobchod.

- časť pozemku o výmere 71,00 m² na Ul. 1. mája v Zlatých Moravciach, pričom sa jedná o časť parcely KN reg. „E“, č.p. 2394/1 o celkovej výmere 7877 m², druh pozemku orná pôda zapísanej na LV č. 5417 v celosti na mesto Zlaté Moravce a časť pozemku z parcely KN registra „C“ číslo 2537/1 o výmere 5275 m², druh pozemku ostatné plochy zapísanej na LV č. 3453 v celosti na mesto Zlaté Moravce, účel využitia prenajímaného pozemku: nepodnikateľské účely.

- nebytový priestor č. 11, ktorý sa nachádza na podzemnom podlaží stavby súpisné číslo 3027 (bytový dom), nachádzajúcej sa na Ul. Tekovská v Zlatých Moravciach, postavená na pozemku - parcele KN registra „C“, č. parcely 3460171 (druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria), zapísanej v katastrí nehnuteľností - správa katastra Zlaté Moravce, okres Zlaté Moravce, k. ú. Zlaté Moravce na LV č. 5091, účel využitia prenajatých priestorov: garážové státie.

- nebytové priestory o výmere 58,60 m², nachádzajúce sa v nehnuteľnosti - stavbe so súpisným číslom 3285 /areál Viničná 1/ nachádzajúcej sa na Ul. Viničná č. 1 v Zlatých Moravciach, postavená na pozemku - parcele KN registra „C“, č. parcely 2606/6 (druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria), zapísanej na LV č. 3453 pre k.ú. Zlaté Moravce a pozemok o výmere 86,67 m² / podiel na pozemku (prístupovej ceste), ktorý pripadá na nájomníka/parcely KN reg. „C“, č. parcely 2606/1, zapísaný v katastrí nehnuteľností v k.ú. Zlaté Moravce na LV č. 3453, účel využitia prenajímaných nebytových priestorov: skladové priestory.

Lehota na predkladanie ponúk končí dňa 25.03.2020 o 13.00 hod.

Bližšie informácie o prenájme vyššie uvedených nebytových priestorov a pozemku získate na úradnej tabuli a webovej stránke mesta Zlaté Moravce www.zlatemoravce.eu, /Mestský úrad; Predaj, prenájom/, prípadne na č. telefónu 037/69 239 22 (Oddelenie majetkovo – právne MsÚ Zlaté Moravce).

PaedDr. Dušan Husár,
primátor mesta

**Predám novú
pascu na líšky,
rozmer
140/60/40cm,
cena 95 euro.
Tel.: 0907181800**

06/2020

Michal Kutlík

Koučing

osobné poradenstvo

0948 100 887 mkkoucing.weebly.com

mkkoucing@protonmail.com

07/2020

■ **PRÍLIŠ OSOBNÁ ZNÁ-
MOSŤ** – 3. 3. 2020 - utorok
18.00 – 4 € a 5 €

■ **SVIŇA** – 4. a 7. 3. 2020 -
streda 18.00, sobota 19.00
– 4 € a 5 €

■ **FANTASY ISLAND** – 5.-6.
3. 2020 - štvrtok 18.00, piatok
19.00 – 4 € a 5 €

■ **VPRED** – 6.-7.-8. 3 a 15. 3.
2020 - piatok 17.00, sobota
17.00, nedeľa 16.00, nedeľa
16.00 – 4 € a 5 €

■ **NEVIDITEĽNÝ** – 8.-9. 3.
2020 - nedeľa 18.00, ponde-
lok 18.00 – 4 € a 5 €

■ **MALÉ ŽENY** – 10. 3. 2020
- utorok 18.00 – 4 € a 5 €

■ **BLOODSHOT** – 12.- 13. 3.
2020 - štvrtok 18.00, piatok
19.00 – 4 € a 5 €

■ **3 BOBULE** – 13. a 15. 3.
2020 - piatok 17.00, nedeľa
18.00 – 4 € a 5 €

■ **CHLAP NA STRIEDAČ-
KU** – 17.-18. 3. 2020 - utorok
18.00, streda 19.00 – 4 € a 5 €

■ **TICHÉ MIESTO: ČASŤ
II** – 19. a 21. 3. 2020 - štvrtok
18.00, sobota 19.00 – 4 €
a 5 €

■ **SNEŽNÁ HLIADKA** – 21.-
22. 3. 2020 - sobota 17.00,
nedeľa 16.00 – 4 € a 5 €

■ **ZABUDNUTÝ PRINC**
– 22.- 23. 3. 2020 - nedeľa
18.00, pondelok 18.00 – 4
€ a 5 €

■ **V SIETI** – 24.-25. 3. 2020
- utorok 18.00, streda 19.00 –
4 € a 5 €

■ **EMMA** – 26.-27. 3. 2020
- štvrtok 18.00, piatok 19.00
– 4 € a 5 €

■ **MULAN** – 27.-28. 3. 2020
- piatok 17.00, sobota 17.00
– 4 € a 5 €

■ **TAKMER DOKONALÉ
TAJOMSTVÁ** – 28.-29. 3.
2020 - sobota 19.00, nedeľa
18.00 – 4 € a 5 €

■ **JEŽKO SONIC** – 29. 3.
2020 - nedeľa 16.00 – 4 €
a 5 €

Mesto Zlaté Moravce

pozýva na oslavu Dňa učiteľov zamestnancov škôl
a školských zariadení

(súčasných aj bývalých), ktorá sa uskutoční dňa
30. marca 2020 a 14.00 hod.

v sále Mestského strediska kultúry a športu.

Program:

- Ocenenie zamestnancov škôl
- Kultúrny program – žiaci a pedagógovia ZUŠ

ŽALÚZIE A SIETE

OPRAVA
plastových
OKIEN
DVERÍ

08/2020

0940 765 888

Dňa 24. apríla 2020 o 20,00 hod. v divadelnej sále MSKS v Zlatých Moravciach.
Cena v predpredaji - 20 eur, v deň koncertu - 25 eur.

Pozývame vás na koncert

Inekafe

československý muzikál
režia: Ivan Blahút, hudba: Sima Martausová, Peter Uličný

KUBO

„Anča, ja mám nožík.“
Pocta Jozefovi Kronerovi

ZLATÉ MORAVCE
3. 5. 2020

19:00 | MSKS, Divadelná sála
plejáda skvelých hercov
a tanečníkov

Predpredaj vstupeniek: pokladňa MSKS,
v sieti **predpredaj**

vstupné:
25,00 Eur predpredaj
27,00 Eur v deň predstavenia

DERMA REVOLTA, GOTHAL, JUNIPERUS

Cigánski Diabli

Slovensko
krstí CD *Kone*

ZLATÉ MORAVCE

MskS Zlaté Moravce 20.4.2020 o 18:00 hod.
Vstupenky: www.kulturazm.sk • Tel.: 037/642 64 21 • Cena 15,-€

